24

JÓTANÁCS

Energiafelhasználás 1983-ban:

- 51,0% ipar
- 25,2% háztartás
- 9,4% szolgáltatás
- 7,7% mezőgazdaság
- 6,4% közlekedés

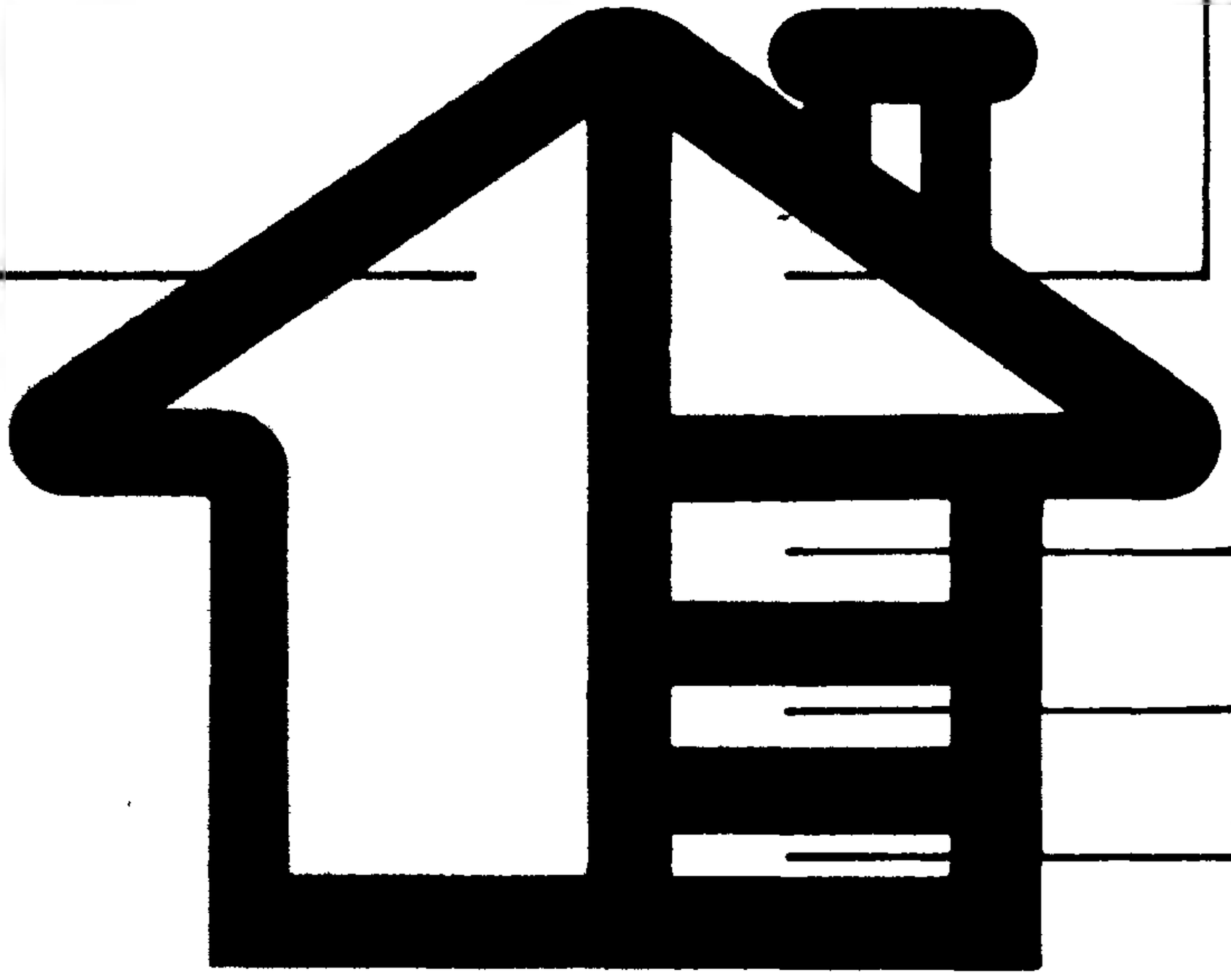

Kattan a villanykapcsoló – világít a lámpa, bekapcsoljuk a fűtést, rövidesen meleg lesz a szobában, begyújtjuk a motort, elindul az autó, megnyomjuk a gombot, működik a gép.

Mindez számunkra természetes, de gondolunk-e arra, hogy ez azt is jelenti: az energia nélkülözhetetlen a háztartásban, a munkában, a mindennapi életünkben! Naponta igen sok energiát, olajat, gázt, szenet, áramot használunk fel! Az energia nagyon értékes, mondhatjuk drága áru, sok pénzt fizetünk érte! Úgyszólván a nap huszonnégy órájának minden percében fogyasztunk energiát!

Tagadhatatlan, hogy sok energiát fogyasztunk! De jó lenne ennek jelentős részét megtakarítani, és az így megmaradt pénzünket másra hasznosabbra költeni! Energiaszükségletünk egynegyedét a háztartásokban használjuk fel! A magyar családok évente 19–20 milliárd forintot költenek energiára. Ha az energia gondos felhasználásával ennek csak két százalékát takarítanánk meg évente, az is mintegy 380–400 millió forintot jelentene!

A sportoló úgy arat győzelmeket, úgy dönt meg csúcsokat, ha a tapasztalt edzők tanácsait megfogadja. A munkahelyeken is csak úgy tudunk többet és jobbat termelni, ha hallgatunk a sok esztendős gyakorlattal rendelkező mester szavára.

Komfortigényünk csökkentése nélkül háztartásunkban is csak akkor tudunk több energiát és ezzel több pénzt megtakarítani, ha a szakemberek jótanácsait megfogadjuk!

Ehhez kívánunk Önnek e füzettel segítséget nyújtani!

Ne tüzeljük el a pénzünket!

A háztartásban a szobák fűtése fogyasztja a legtöbb energiát. A szakemberek szerint minden technikai feltétel adott ahhoz, hogy okosan, ésszerűen takarékoskodjunk az energiával.

Ügyes gazdálkodással úgy takaríthatunk meg pénzt, hogy közben a kényelmünk is megmarad.

Ha hallgatunk a szakemberek tanácsaira, egyre kevesebbet költünk a villanyra, gázra vagy háztartási olajra.

Az ma már mindenki előtt nyilvánvaló, ha energiatakarékosságról szólunk, saját forintjaink, fillérjeink megtakarításáról beszélünk.

Első tanácsunk tehát: hallgasson a szakemberekre, próbálja ki a következő ötletet! Meglátja, megéri!

2

Túlfűteni tilos!

A túlfűtött helyiség nemcsak egészségtelen, hanem fölösleges pénzpazarlás. Egy fokkal kevesebb hőmérséklet – 6%-os megtakarítás. Aki tehát 23 C°-ról 21 C°-ra csökkenti szobája hőmérsékletét, a fűtési költség 12%-át takarítja meg. Ha éjszakára csak 16 C° a szoba hőmérséklete, jelentős fűtési és energiaköltség-csökkentésről beszélhetünk.

A levegő megfelelő páratartalma nagyon fontos. A párás levegő ugyanis melegebbnek tűnik, mint a száraz, arról nem is szólva, hogy az előbbi jóval egészségesebb. Mindig legyen vízzel töltött edény, vízpárologtató a szobákban, hogy a jó közérzetet segítő páratartalom létrejöjjön!

3

Ne az utcát fűtsük!

Este mindig húzzuk be a függönyt, engedjük le a rolót. A lakás így érezhetően jobban „tartja a meleget"!

A helytelenül és rosszul szigetelt ablak- és ajtórések, valamint az egyéb hiányosságok kis anyagi ráfordítással, de nagy haszonnal hozhatók helyre. Ily módon – a lakás állapotától függően – a fűtési díj 10–40%-át takaríthatjuk meg.

Nem kevés azoknak a lakásoknak a száma, amelyeknek régebben épített ajtajainak, ablakainak szigetelésével akár 40%-os költségmegtakarítás is elérhető.

Nézze meg, hátha az Ön lakása is ezek közé tartozik.

4

A szobákat rendeltetésüknek megfelelően fűtsük!

Kevesebb a fűtésre fordított kiadás, ha nincs egyenlő hőmérséklet valamennyi szobában. Az alig vagy csak ritkán használt helyiségeket, vendégszobákat, hobbiszobákat nem kell állandóan fűteni.

5

Szellőztetni tudni kell!

A szó legszorosabb értelmében kidobjuk a pénzt az ablakon, ha huzamosabb ideig, vagy csak egy résnyire is, de állandóan nyitva hagyjuk az ablakot. Alapszabály: mindig rövid ideig, de alaposan szellőztessük a helyiségeket!

A fűtőtest melege se vesszen kárba!

A fűtőtest hőleadása csökken, ha vastag függönnyel eltakarják, mert ilyenkor a hő megreked a függöny és a fűtőtest között, így nagyobb lesz a veszteség. A megoldás egyszerű: vastag anyagból készült függönyök csak a fűtőtestig érjenek.

Mindez természetesen a könnyű, vékony anyagból készült függönyökre is vonatkozik.

Ha a fal és a fűtőtest közötti távolság megengedi, borítsák be a falat szigetelőanyaggal, mert így több hő kerül a helyiségbe. Ahol lehetséges, célszerű hővisszaverő alumínium fóliát helyezni a fűtőtest mögé.

7

Javítani kell az épületek hőszigetelését és fűtőberendezéseit

Sok pénzbe kerül, ha a lakóépület, ház szigetelése nem megfelelő. Ha az ablakokat hőszigetelő üveggel látják el, a falak, pincék és födémek hőszigetelését javítják, több mint 40% fűtési energia takarítható meg. A hőellátásnál, a fűtőberendezések felszerelésénél, üzemeltetésénél és kihasználásánál is számos lehetőség adódik az energiamegtakarításra. Ha a ház jól szigetelt, kisebb hőigényhez igazíthatók a fűtőberendezések. Az épületek utólagos hőszigetelése ugyan többletkiadással jár, de ezzel a továbbiakban, éveken keresztül jelentős fűtési energia és pénz takarítható meg. Arról nem is beszélve, hogy ezzel a lakás komfortja is nő. Kérje ki szakember véleményét.

8

Rossz melegvíz-gazdálkodás = pénzpocsékolás

A háztartásunk energiaszükségletének átlagosan 12–13%-a fordítható meleg víz előállítására. Egy-egy ember naponta 40–150 liter 45 C°-os meleg vizet használ fel, ennek kétharmadát a fürdőszobában.

A melegvíz-előállítás költsége és energiaszükséglete két dologtól függ:

1. a melegítendő víz mennyiségétől és
2. a víz hőfokától.

Egyszerű a feladat: sok pénzt és energiát takaríthat meg, ha

1. csak annyi vizet melegít,
2. csak olyan melegre,

amennyire szüksége van!

9

Olcsóbb a zuhanyozás

Egy teli kád meleg víz kereken háromszor annyi energiát igényel, mint egy hat percig tartó zuhanyozás. Emellett a víz- és szennyvízköltség-megtakarítás sem jelentéktelen.

10

Kövér vízcseppek – sovány pénztárcák

Ha egy csöpögő vízcsap percenként tizet cseppent, kb. havi 170 liter vizet pazarol. Ez évente több mint 2000 liter víz.

Hazánkban két millió városi jellegű lakás van. Ha ezekben csak egy-egy csap csöpögne... Elképzelni is döbbenetes, hogy a rossz csapok miatt mennyi vizet pazarolunk.

Minden csöpögő csapot sürgősen bőröztessen meg!

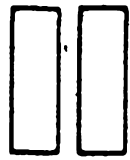

Takarékosság a háztartási gépekkel!

Lakásunkban manapság számos háztartási gépet üzemeltetünk. Vásárlás előtt célszerű tájékozódni, hogy mennyi energiát fogyaszt a kiszemelt gép. A nagy energiaigényes berendezések kiválasztásakor az energiatakarékos konstrukciók mellett döntsön. Gondosan tanulmányozza a gép vásárlásakor kapott termékismertetőt, és tartsa be a használati utasításokat!

12

A mosógépben 1 = 4!

A legtöbb mosógép sok áramot fogyaszt. Egy „négy kilós" mosógépben egy kiló ruha kimosása csaknem annyiba kerül, mint a négy kilóé. Ezért, ha lehet, akkor mossunk, amikorra a megfelelő mennyiségű ruhaadagot már összegyűjtöttük, s teli géppel mossunk.

13

A vasalóval se pazaroljunk!

A vasaló hőfokszabályozóját mindenkor a vasalandó ruhadaraboknak megfelelő hőfokra kell állítani, s a vasalót a vasalási szünetben ki kell kapcsolni.

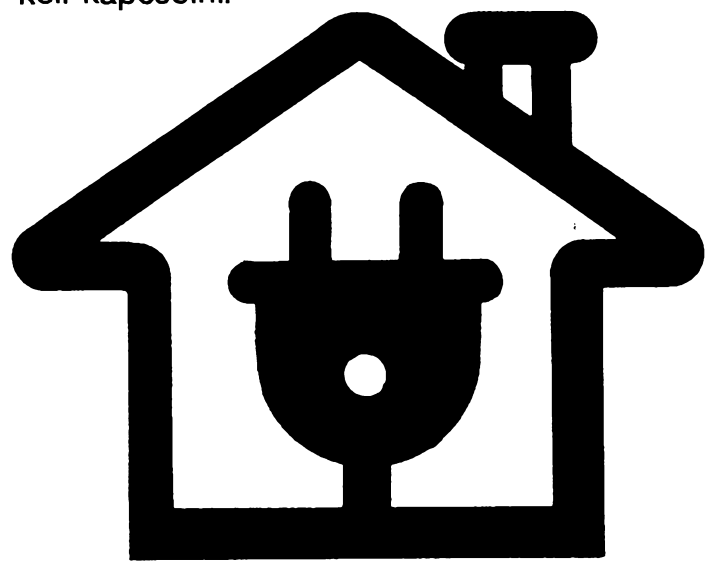

14

A hűtőszekrény nem jégkunyhó

A hűtőszekrények és mélyhűtők energiafogyasztása nem kerül annyiba, mint a melegvíz-készülékeké, mosógépeké, de azért itt is elérhető megtakarítás. Ügyelni kell arra hogy helyesen válasszák meg a hűtési hőmérsékletet. Egy háztartás számára a 7 C°-os, közepes hűtési hőmérséklet általában elegendő. Ha ehelyett, pl. 5 C°-ra állítják be a hűtőszekrényt, az áramfogyasztás akár 15%-kal vagy esetleg többel is nőhet. A jégképződést rendszeresen célszerű ellenőrizni. A jégréteg nem hűt, ellenkezőleg – szigetel. Ez viszont a hűtési és fagyasztási folyamatot akadályozza. A hűtőszekrényben lerakódó jégréteggel ugyanazt érjük el, mint az eszkimók, akik kunyhójuk falát éppen a hideg ellen, jégből építik. Ne tegye ugyanezt a hűtőgépével! A hűtő- és mélyhűtőgépet rendszeresen le kell olvasztani.

15

A konyhában is lehet takarékoskodni

Sütéshez-főzéshez is sok energiára van szükség. Egy villanytűzhely valamennyi elektromos háztartási gépnél több energiát fogyaszthat. Teljesítménye akár 8000–10000 Watt is lehet. Ez olyan sok, hogy az egész elektromos hálózat összeomlana, ha a háztartásokban egyszerre kapcsolnák be a főzőlapokat és a sütőket.

Optimális lesz energiafogyasztása, ha

– az elektromos főzőlaphoz megfelelő edényt használ, például, az edény alja egyenes,
– a fazék és lábos átmérője megegyezik a főzőlap átmérőjével,
– megfelelő üzemi hőmérsékletet választ és a maradék hőerőt is felhasználja,
– jól záró edénybe csak annyi vizet szabad önteni, amennyire valóban szükség van.

16

A főzőedény alja legyen egyenes

Tökéletesebb a hőkihasználás, ha az edény alja teljes terjedelmében felfekszik a főzőlapra.

17

Főzőlap / gázláng = edényméret!

Értékes energia vész kárba, ha az edény kisebb, mint a főzőlap. 15 cm átmérőjű edény 18 cm átmérőjű főzőlapon 30% energiát pocsékol el.

Ha gáztűzhelyet használ, a láng mérete ne legyen nagyobb mint az edény, mert az edény alján túl égő gázláng hőenergiája kárba vész!

18

Nincs szükség túl sok vízre

Sok háziasszony 1 kg burgonya főzéséhez 1,5 l vizet is elhasznál, pedig a vízmennyiség egynegyede is elegendő lenne. Számítások szerint ez 25% veszteséget jelent. Még a krumplifőzéskor is lehet takarékoskodni.

19

Nem véletlenül van fedele a lábosnak

Az olyan lábosokról, fazekakból, amelyeket nem zárnak le fedővel, elszökik a hő, a főzési folyamat tovább tart, akkor pedig több áram vagy gáz, főleg több pénz fogy.

Tehát: fedőt minden lábosra!

20

Előmelegítés csak rövid ideig

A sütőt nem szabad túlzottan előmelegíteni. Ügyelni kell arra, hogy csak a valóban szükséges hőmérsékletet „állítsuk elő"! Így a sütés is gazdaságosabb lesz.

21

A maradékhő hasznos hő

Sok energiát veszít el a főzésnél, ha a villany főzőlapot túl hosszú ideig tartja magasabb fokozaton. Gazdaságosabb, ha időben visszakapcsolják alacsonyabb fokozatra, mert ilyenkor már a maradékhő is elég a főzési folyamat befejezéséhez. A főzőlap kikapcsolása után még 5–10 percig melegít!

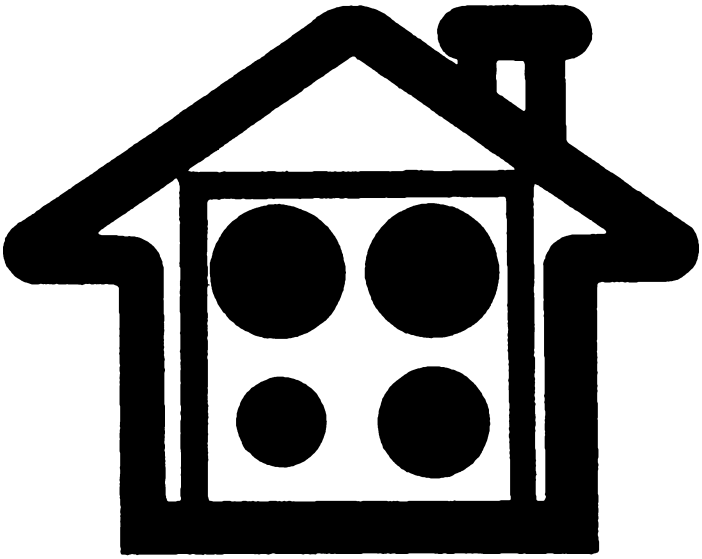

22

A takarékos kukta

A gőznyomásos főzőedények, a kukták, egyre népszerűbbek a háziasszonyok körében. A kuktával energia, pénz és idő takarítható meg. Sok főzést igénylő ételekkel 50% főzési energia és idő lehet a „nyereség". A kuktával még a hőfokozat megállapítását sem lehet eltéveszteni. Ha a hőfok túl magas, azt a túlnyomásszelep fütyülése, a gőz sistergése jelzi.

Ha a kukta „fütyül", azonnal állítsuk kisebb fokozatra a főzőlapot vagy a gázlángot!

A villanytűzhely használati utasításában mindig meg kell nézni az egyes főzési folyamatok teljesítményfokozatait. Ez azért fontos, mert így mindenki kiválaszthatja az egyes főzési és sütési módok helyes hőmérsékletét. A berendezés használati utasításában erre vonatkozóan talál felvilágosítást.

23

Világítás és energiamegtakarítás

A háztartások energiafogyasztásában a világítási energia részaránya viszonylag csekély. Az egyes lámpatípusok fényhasznosítása ugyan különböző, a megvilágítás helyes kiválasztásával azonban nagyon sok energia megtakarítható.

Olvasáshoz, varráshoz, helyhez kötött háztartási munkához megfelelőbb a helyi világítás.

Vegyük figyelembe, hogy a fénycsövek azonos fényerőhöz egynegyed annyi villamos energiát fogyasztanak, mint az izzólámpák.

Egyet ne tévesszünk szem elől: ne a megvilágítással, hanem az energiával takarékoskodjunk! Ezért: egyik helyiségben se hagyjuk feleslegesen égve a villanyt!

24

Ellenőrizze rendszeresen energiafogyasztását!

És végül egy gyakorlati jó tanács.

Vezessen rendszeresen könyvet háztartásának energiafogyasztásáról. Olvassa le rendszeresen a mérőket, és írja be az adatokat az „energia takarékkönyvé"-be, az ENERGIAFOGYASZTÁSI NAPLÓ-ba! Ez nem nagy fáradság, de – megéri!

Ha rendszeresen ellenőrzi a mérők állását, észreveszi, ha túl sok a fogyasztás, és tehet ellene.

ENERGIAFOGYASZTÁSI NAPLÓ

Energia-fogyasztás	1984		1985		1986	
	ht. áram	gáz	ht. áram	gáz	ht. áram	gáz
Január						
Február						
Március						
Április						
Május						
Június						
Július						
Augusztus						
Szeptember						
Október						
November						
December						

Utólagos hőszigetelésre nyújtható hitelek

Ha már elkészült a lakása, lakóháza, s nem jó a hőszigetelése, lehetőség van azt kedvezőbb feltételű hitel és állami támogatás igénybevételével utólag hőszigetelni.

I. **Hitel és állami támogatás feltételei:**

a) Az állampolgárok tulajdonában levő lakásoknál, lakóépületeknél
   - a lakás, lakóház építési engedélyét 1982. nov. 1. előtt adták ki és használatbavételi engedélye van.

   Az utólagos hőszigetelési munkák elvégzéséhez **állami támogatás** is igényelhető, az építési költség 50%-a erejéig, maximum 25000,– Ft összegben, ha az utólagos hőszigetelési munka kiterjed
   - a külső falakra, a padlás és pincefödémre, s a munka nyomán a hőszigetelések értéke eléri, vagy meghaladja a hőtechnikai szabvány követelményeit;
   - a külső ajtók, ablakok cseréjére, vagy légzárásuk javítására;
   - ha igazolja a tervező nyilatkozatával, hogy a felsorolt határoló szerkezetek közül bármelyik eredeti, meglevő formájában kielégíti a hőtechnikai szabvány követelményeit, vagy ha a meglevő nyílászárók fokozott légzárásúnak minősülnek, akkor az utólagos hőszigetelési munkának csak a többi szerkezetre kell kiterjednie.

   További követelmény, hogy az évi 1 kWh fűtési energiaigény csökkentéséhez szükséges fajlagos kivitelezési költség

egyedi fűtésű lakásnál a	6,– Ft
központi távfűtéses lakásnál a	8,– Ft

   értéket ne érje el. Ezt azonban számítással kell igazolni.

   (Központi vagy távfűtéses házakban csak akkor igényelhető a takarékpénztári hitel és az állami támogatás, ha a teljes épület valamennyi lakását érintő, utólagos hőszigetelésre sor kerül.)

b) A nem a kérelmező lakó tulajdonában levő lakásoknál, lakóépületeknél nincs lehetőség az állami támogatás igénybevételére.

II. **A kölcsön**

a) mértéke: az állampolgárok tulajdonában levő lakásoknál: a felülvizsgált költségvetés 90%-áig terjedhet
kamata: évi 3%
összege: minden évben rendelet határozza meg a kedvezményes kamatozású hitel felső határát
lejárta: legfeljebb 20 év.

b) A nem a kérelmező lakó tulajdonában levő lakásoknál a kölcsön
mértéke: a felülvizsgált költségvetés 70%-áig terjedhet
összege: minden évben rendelet határozza meg a kedveznényes kamatozású hitel felső határát
kamata: évi 3%
lejárta: legfeljebb 15 év.

(Mindkét esetben van lehetőség az évi 8%-os kamatozású bankkölcsön igénybevételére, a %-os mértéken belül.)

Energiatakarékos fűtésre nyújtható hitelek

Ha már elkészült a lakása, lakóháza, s fűtése olajjal vagy koksszal történik – melynek gazdaságtalanságáról már meggyőződött – lehetőség van az Ipari Minisztérium által meghatározott energiatakarékos fűtési módra történő átálláshoz hitelt igénybevenni.

I. **Hitel feltételei:**

1. Ha a lakása fűtését szolgáló (háztartási) tüzelőolajjal vagy koksszal működő fűtőberendezését
   a) széntüzelésű egyedi kályhákkal vagy szénnel üzemeltetett központi (etázs) fűtőkészülékekkel helyettesítik, illetve
   b) a terület vezetékes gázzal való ellátása esetén, a jelenlegi fűtőberendezések helyett egyedi gázfűtőkészüléket, vagy gázüzemű etázskazánt (cirkogejzert) alkalmaznak;
2. ha a lakása fűtését szolgáló háztartási olajjal üzemelő fűtőberendezése helyett kedvezményes éjszakai villamosenergiával üzemelő hőtárolós kályhát al-

kalmza, feltéve, hogy a villamos hőtárolós kályha bekapcsolásának feltételei (a szükséges villamos teljesítmény stb.) biztosíthatók, és azt a területileg illetékes áramszolgáltató vállalat írásban tanúsítja;

3. ha a tüzelőolajjal üzemelő központi fűtési lakóépületet a távhőszolgáltatásba kívánják bekapcsolni, feltéve, hogy az illetékes távhőszolgáltató vállalat a bekapcsolás lehetőségét írásban tanúsítja.

II. **A kölcsön:**

mértéke: a felülvizsgált költségvetés 70%-áig terjedhet,
összege: minden évben rendelet határozza meg a kedvezményes kamatozású hitel felső határát,
kamata: 3%,
lejárta: legfeljebb 15 év.

(Az évi 8%-os kamatozású bankkölcsön igénybevételére, a százalékos mértéken belül itt is van lehetőség.)

MAHIR „ENERGIA"

Bp.
Pf. 76/a
1450

A legtöbb energiát a fűtésre használjuk fel!
A fűtési energiával legeredményesebben az építkezésnél, vagy a lakásfelújításnál, karbantartásnál lehet takarékoskodni!
Építkezőknek, lakásfelújítóknak, fűtés korszerűsítőknek ad részletes tájékoztatást és tanácsot a következő négy kiadvány

1. Meglevő fűtések korszerűsítése
2. Új fűtési rendszerek
3. Új otthon – hőtakarékosan
4. Otthonunk utólagos hővédelme

Kérjük x-el jelölje meg a kért kiadványt. A kupont nyílt levelezőlapra ragasztva az alábbi címre szíveskedjen küldeni:

MAHIR „Energia"
Bp. 9.
Pf. 76/a
1450

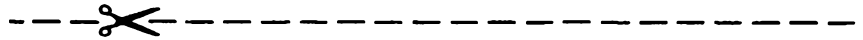

☐ Meglevő fűtések korszerűsítése
☐ Új fűtési rendszerek
☐ Új otthon – hőtakarékosan
☐ Otthonunk utólagos hővédelme

Név: _____

Cím: _____

☐☐☐☐

MAHIR – Zalai Nyomda Zalaegerszeg 84 3028 o

ENERGIATANÁCS